

Lausunto Kotkasoil Management Oy vaarallisen ja vaarattoman jätteen kaatopaikan YVA-selostuksesta

Khall 24.8.2026 § 96
505/11.06/2025

Valmistelija

Kunnanjohtaja Terhi Lindholm puh. 040 670 8222

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Pyhtään kunnalta lausuntoa Kotkasoil Management Oy:n Kotkan Heinsuolle suunnittelemaa vaarallisen ja vaarattoman jätteen kaatopaikkaa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Hanke sijoittuu käytöstä poistettuun graniittilouhokseen Kotkan kaupungin alueelle välittömästi Pyhtään kunnan rajalle. Hankkeen tarkoituksena on rakentaa alueelle vaarallisen ja vaarattoman jätteen loppusijoitusalue sekä jätteiden välivarastointi- ja käsittelyalue ja tarvittava infrastruktuuri.

YVA-selostuksessa tarkastellaan vaihtoehtoja VE0, VE2a ja VE2b. Vaihtoehdossa VE0 hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdossa VE2a loppusijoitusalueen täyttötilavuus on noin 290 000 m³ ja arvioitu toiminta-aika 10–20 vuotta. Vaihtoehdossa VE2b tehdään lisäksi louhintaa, loppusijoituskapasiteetti on noin 405 000 m³ ja arvioitu toiminta-aika noin 20–30 vuotta.

Lausunto

Pyhtään kunta katsoo, että YVA-selostuksessa hankkeen vaikutuksiin liittyy edelleen merkittäviä epävarmuuksia erityisesti Pyhtään kunnan alueella. Erityisesti tämä koskee Heinlahden Natura 2000 -aluetta, pinta- ja hulevesiä, läheistä asutusta sekä maankäytön kehittämisedellytyksiä.

Heinlahden Natura 2000 -alue

Heinlahti sijaitsee Pyhtään kunnan alueella ja kuuluu Natura 2000 -verkostoon linnustonsuojelualueena. YVA-selostuksessa Heinlahden herkkyys pintavesivaikutuksille on arvioitu kohtalaiseksi. Selostuksen mukaan Heinlahti on matala ja rehevä, veden vaihtuvuus lahdessa on hidasta ja alue on herkkä erityisesti typpipitoisuuden nousulle.

YVA-selostuksessa Heinlahti tunnistetaan suojelualueeksi, johon hankkeesta voi kohdistua vaikutuksia pintavesien kautta. Natura-arvioinnin tarpeellisuutta on tarkasteltu YVA-selostuksen yhteydessä. Selostuksessa hankkeen vaikutus Heinlahden Natura-alueeseen on arvioitu luokkaan ei merkittävää heikennystä, eikä erillistä luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista Natura-arviointia ole tämän perusteella katsottu tarpeelliseksi.

Pyhtään kunta ei yhdy tähän johtopäätökseen. **Kunnan näkemyksen mukaan luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitetun Natura-arvioinnin laatimisen kynnys ylittyy.** Tätä puoltavat Heinlahden kohtalainen

herkkyys pintavesivaikutuksille, hankealueelta Heinlahteen muodostuva pintavesiyhteys, vaarallisen ja vaarattoman jätteen loppusijoitustoiminnan pitkä kesto sekä vesienhallintaan, yhteisvaikutuksiin ja mahdollisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin liittyvät epävarmuudet.

Pyhtään kunta katsoo, että Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien merkittävien vaikutusten mahdollisuutta ei voida sulkea riittävällä varmuudella pois YVA-selostuksessa esitetyllä tarkastelulla. Mikäli hankkeen suunnittelua jatketaan, hankkeesta tulee laatia luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi ennen hankkeen luvittamista.

Pinta- ja hulevedet

YVA-selostuksen mukaan rakentamisvaiheessa hankealueen piha-alueiden hulevedet johdetaan viivytysaltaan kautta hankealueen alapuoliseen ojaan. Hankkeen aiheuttamia pitoisuuslisäyksiä on arvioitu tämän ojaverkoston kautta Heinlahden purkupisteeseen saakka.

Toiminnan aikana likaiset suoto- ja hulevedet on tarkoitus johtaa jätevedenpuhdistamolle ja likaantumattomiksi luokiteltuja hulevesiä viivytysaltaan kautta ympäristöön. Toiminnan päättymisen jälkeen pintarakenteilta kertyvät hulevedet johdetaan edelleen viivytysaltaan kautta ojaan tai ympäröivään maastoon.

Pyhtään kunta ei hyväksy ratkaisua, jossa vaarallisen ja vaarattoman jätteen kaatopaikan pinta- ja hulevesiä johdetaan Pyhtään kunnan alueelle tai Heinlahden valuma-alueelle.

Hankkeen vesienhallinta tulee ratkaista siten, että toiminnasta muodostuvia pinta- ja hulevesiä ei johdeta Pyhtään kunnan alueelle eikä toiminnan vesienhallintaan liittyviä riskejä siirretä Pyhtään alueella sijaitsevaan ojaverkostoon tai Heinlahteen.

Vesienhallinta ja siihen liittyvät vastuut tulee ratkaista kokonaisuudessaan siten, että toimija kantaa vastuun niin seurannasta kuin tarvittavista toimenpiteistä, ja että hankkeesta ei aiheudu Pyhtään kunnalle uusia ojaistoihin, hulevesien hallintaan, kunnallistekniikkaan, ylläpitoon, seurantaan tai kustannuksiin liittyviä vastuita.

Pyhtään kunta peräänkuuluttaa seurannan avoimuutta ja jo ennakolta määrättyjä selkeitä kynnysarvoja ja toimenpiderajoja, jos haitallisia muutoksia havaitaan.

Lisäksi Pyhtään kunta kiinnittää huomiota siihen, että ilmastonmuutoksen myötä sään ääri-ilmiöiden, kuten rankkasateiden ja toistuvien tulvatilanteiden, ennustetaan lisääntyvän. Tämä kehitys kasvattaa merkittävästi pinta- ja hulevesien hallintaan liittyviä riskejä.

YVA-selostuksessa ei ole riittävästi tarkasteltu, miten vesienhallinta kestää poikkeukselliset ja toistuvasti esiintyvät ääriolosuhteet, tai millä tavoin näihin varaudutaan rakenteellisesti ja toiminnallisesti. Pyhtään kunnan näkemyksen mukaan hankkeen suunnittelussa ja lupamenettelyssä tulee edellyttää vesienhallinnan mitoitusta ja riskienhallintaa, joka perustuu

ajantasaisiin ilmastollisiin skenaarioihin ja varmistaa, ettei ääriolosuhteissakaan hankealueelta johdeta pinta- tai hulevesiä Pyhtään kunnan alueelle tai Heinlahden valuma-alueelle.

Asutus ja elinympäristö

Hanketta lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 300 metrin etäisyydellä hankealueesta. Heinsuon ympäristössä on jo nykyisin useita ympäristökuormitusta aiheuttavia toimintoja, ja YVA-menettelyn yhteydessä toteutetun asukaskyselyn perusteella lähialueen ympäristökuormitus koetaan jo nykytilanteessa merkittäväksi.

Lähialueella sijaitsee lisäksi yksityisiä talousvesikaivoja, minkä vuoksi YVA-selostuksessa pohjavesien ja niiden vaikutusalueen herkkyys muutoksille on arvioitu kohtalaiseksi. Selostuksessa esitetään kahden hankealuetta lähimmän kaivon veden laadun seuranta ennen toiminnan aloittamista ja toiminnan aikana.

Pyhtään kunta katsoo, että vaarallisen ja vaarattoman jätteen pitkäaikaista loppusijoitus- ja käsittelytoimintaa ei tule sijoittaa näin lähelle olemassa olevaa asutusta, erityisesti kun otetaan huomioon alueen nykyinen ympäristökuormitus, lähialueella sijaitsevat talousvesikaivot sekä suunnitellun toiminnan pitkäaikaisuus.

Pitkäaikainen vaarallisen jätteen loppusijoitus ja käsittely voivat aiheuttaa paitsi suoria vaikutuksia elinympäristön laatuun myös koettua turvattomuutta ja viihtyvyyden heikkenemistä, mikä voi heikentää alueen vetovoimaa asumisen ja investointien näkökulmasta. Hankkeesta voi aiheutua haittaa olemassa olevalle asumiselle ja se voi samalla olennaisesti rajoittaa tai käytännössä estää asumisen kehittämistä hankkeen vaikutusalueella.

Maankäyttö ja kaavoitus

YVA-selostuksessa hankevaihtoehtojen VE2a ja VE2b vaikutukset maankäyttöön ja kaavoitukseen on arvioitu keskisuuriksi ja myönteisiksi sekä yhdyskuntarakenteeseen pieniksi ja myönteisiksi. Vaikutusten kokonaismerkittävyys maankäytön, yhdyskuntarakenteen ja kaavoituksen osalta on arvioitu vähäiseksi ja myönteiseksi.

Pyhtään kunta ei yhdy arvioon hankkeen myönteisistä maankäyttövaikutuksista.

Arvio perustuu olennaisilta osin hankealueen nykyiseen käyttöön, kaavatilanteeseen ja jo muokatun louhosalueen hyödyntämiseen. Kunnan näkemyksen mukaan arvioinnissa ei ole annettu riittävää painoarvoa hankkeen kuntarajan ylittävälle ja pitkäaikaisille vaikutuksille Pyhtään kunnan maankäyttöön ja sen kehittämisedellytyksiin.

Vaarallisen jätteen loppusijoittaminen muodostaa vuosikymmeniä kestävästä maankäyttömuodon. Hankkeen pitkäaikaiset vaikutukset voivat olennaisesti kaventaa Pyhtään kunnan mahdollisuuksia ratkaista kuntarajan läheisten alueiden tulevaa maankäyttöä ja kehittämistä. Pyhtään kunta katsoo, ettei

tällaista maankäytön suunnitteluedellytyksiin kohdistuvaa ylikunnallista vaikutusta voida pitää vähäisenä tai myönteisenä.

Kunnan kokonaisarvio

Pyhtään kunta katsoo, että hankkeen sijainti välittömästi kuntarajan läheisyydessä, toiminnan luonne ja pitkäaikaisuus, läheinen asutus, vaikutukset Pyhtään tulevan maankäytön edellytyksiin sekä pintavesiyhteys Heinlahden Natura 2000 -alueelle muodostavat kokonaisuuden, jota ei voida pitää Pyhtään kunnan näkökulmasta hyväksyttävänä.

Pyhtään kunta vastustaa hankkeen toteuttamista esitetyssä sijainnissa ja katsoo, että vaihtoehto VE0, jossa hanketta ei toteuteta, on esitetyistä vaihtoehtoista ainoa hyväksyttävä. Vaihtoehtoja VE2a tai VE2b ei tule toteuttaa.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa asiassa selostusosassa esitetyn lausunnon.

Päätös

Hyväksyttiin.